

GÜNLÜK YAŞAM BECERİLERİNDE EL SANATLARININ YERİ

Günlük yaşam becerilerinin temel amacı **bireyin kendi kendine yetmesini ve başkasına fazla ihtiyaç duymadan ayakları üzerinde durabilmesini** sağlamaktır. İnsan sosyal bir varlıktır. Diğer canlıların ebeveynlerine bağımlılık süresi çok kısa olmasına karşın, insanın bağımlılığı yıllarca devam eder. Çocuk büyüdükçe, ebeveyni ve diğer birçok insan tarafından temel yaşam becerileri kazandırılarak yaşama hazırlanır.

Günlük yaşam becerilerinin öğretilmesindeki temel amaç, **bireyin başkalarına olan bağımlılık düzeyini azaltmak ve bağımsızlığını arttırmaktır. Bir başka söyleyişle, bireyin kendi kendine yetmesini ve başkasına fazla ihtiyaç duymadan ayakları üzerinde durabilmesini** sağlamaktır. Özel gereksinimli çocuklar sistematik öğretim uygulamaları olmadan öz bakım ve günlük yaşam becerilerini ya çok geç öğrenmekte veya hiç öğrenememektedirler. Çünkü bu çocukların öğrenme motivasyonları oldukça düşüktür, ayrıca bedensel ve zihinsel gelişimleri, bu becerileri yapabilecek seviyeye ulaşamamaktadır. Örneğin, çocuğun basit bir beceriyi yapabilmesi için öncelikle psikomotor gelişimi ile el-göz koordinasyonunun söz konusu beceriye uygun olması gerekir. Ayrıca çocuk, basit yönergeleri anlamalı, varlıklar arasındaki farklılık ve benzerlikleri kısmen de olsa algılamalı ve bir başkasını taklit edebilmelidir.

Normal gelişim gösteren çocuklar gelişim düzeyine uygun olarak yetişkinleri taklit eder veya etmeye çalışır. Örneğin, annesi tarafından kaşıkla yemek yedirilen çocuk, bir süre sonra ısrarla kaşığı

annesinin elinden alarak bağımsız olarak yiyecekleri yemeğe çalışır. Anne, buna izin verdikçe çocuk bir süre sonra bu beceriyi kısmen veya tamamen kazanır. Diğer becerilerin öğrenim süreci de aşağı-yukarı böyledir. Özel eğitime gereksinimi olan çocuklar, bu bağlamda yeterli motivasyona sahip olmadıkları için, birçok beceriyi zamanında kazanamamaktadırlar. Bazı ebeveynler, çocuğunun öz bakım ihtiyaçlarını yıllarca kendileri yerine getirirler. Bunun iki nedeni vardır. Birincisi çocuğun yapamayacağına olan inanç, diğeri ise çocuğa becerinin nasıl kazandırılacağına ilişkin yeterli bilgi ve deneyime sahip olunamamasıdır.

Özel eğitime gereksinimi olan çocuklara **zamanında** birçok günlük yaşam becerisi kazandırılabilir. Önemli olan doğru zamanda ve doğru yöntemle işe başlamaktır. Bunun için **aile-eğitimci işbirliği** çok önemlidir. Günlük Yaşam becerileri öğretilirken, motor gelişim ve diğer birçok gelişim alanını da destekleyici çalışmalar birlikte yapılmalıdır. Günlük yaşam becerileri, çocuk için hayati önem taşır ve birçok açıdan fayda sağlar. Öncelikle çocuğun bağımlılığını azaltır ve bağımsızlığını artırır.

El sanatları; boş zaman değerlendirme, sosyal ve kültürel ilişkileri güçlendirme, meslek edinebilme, engelli bireyler için ise; buldukları toplumda ortaya çıkaracakları ürünlerle söz sahibi olabilmeye, kendilerini ifade edebilme ve özgüven duygusunu tetikleyecek etkinlikler olarak tanımlanabilir. Buna bağlı olarak

rehabilitasyon merkezlerindeki el sanatları faaliyetlerinin tarihi süreçten günümüze kadar kullanılan bir eğitim ve rehabilite yöntemi olduğu bilimsel çevrelerce de kabul görmektedir. El sanatları eğitiminin; **engelli bireyin başarı duygusunu tatması, güven ve cesaretinin artması, algılama gücü ve kendini ifade edebilme duygusunu geliştirmesi gibi konularda oldukça etkili bir yöntem** olduğu ifade edilmektedir. Bu özelliklerinin yanı sıra engelli bireyin psikolojik

boyutunun psikomotor becerilerinin gelişimini, bireyin toplum içinde kabulünü sağlamaktadır. Sanatsal faaliyetler, bireyin okuldan ve rehabilite olmaktan zevk aldıkları bir alan olmasının yanı sıra eğitim ve öğretimin diğer aşamalarında da sıkça başvurulan alanlardan biri durumundadır. Bu faaliyetlerle, yetersizliği olan bireye gerekli bilgi ve beceriler kazandırılarak, sosyal ve fiziki çevresinde bazı değişiklikler yapıldığında yetersizliğin engel durumuna dönüşmesinin önlenilebileceği de belirtilmektedir.

Osmaniye Özel Eğitim Mesleki Eğitim Okulumuzda El Sanatları bölümünü seçmiş **her öğrencimize motor becerilerine uygun olarak ders esnasında kullanılan materyaller yardımıyla derste etkin olmasını** sağlıyoruz. Bunun yanı sıra derslerimizde uyguladığımız modülleri çocuklarımız günlük yaşamlarında kullanılarak derslerde daha aktif ve istekli olarak devam ediyorlar. El sanatları derisi alan ve motor gelişimi uygun olan çocuklarımız renkleri tanıyarak, makas kullanmayı, fırça kullanmayı, iğneye ip takmayı, düğüm atmayı, düğme dikme, örgü örmeyi, ahşap boyamayı, dikiş makinası kullanmayı ve bunlara benzer birçok işi bağımsız yapabilecek düzeye gelerek öğrenir. Bu sıkıntılı süreçte (COVID19) evlerde kalan çocuklarımız derslerde öğrendikleri modülleri uygulayarak hem hobiler edinmiş hem de ev ekonomisine katkı sağlayarak **“Bizler de varız!”** demişlerdir.

Eller zekanın organlarıdır.”

“İnsan, çevresine elleriyle sahip olur.”

Maria Montessori

“Bizim Köşemiz”de yarın **“Özel Eğitimde Mahremiyet Eğitimi”**ne yönelik içerik sunulacaktır.